

Особено мнение

по т. 1от Протоколно решение № 11 от 20.01.2016 г.

от Светла Тодорова, член на КЕВР

Точка 1 от дневния ред на заседанието от 20.01.2016 г. бе „Предложение за решение на членовете на Комисията от сектор „В и К“ (съгласно протоколно решение № 8/14.01.2016 г. по т.1) относно прилагане на цена за пречистване на отпадъчни води от „Водоснабдяване и канализация - Бебреш“ ЕООД, гр. Ботевград.“ До разглеждането на такова предложение се стигна след като на предишното заседание на 14.01.2016 г. двамата членове на състав ВиК със стаж във ВиК бяха против предложеното решение в доклада на работната група, но не бяха единни във формулировката на ново такова. Тъй като съгласно ЗЕ решения се вземат с мнозинство от 2/3 от членовете на състав ВиК, от които поне един от членовете е със стаж във ВиК, отрицателното мнение на двамата членове със стаж във ВиК е определящо за изхода на гласуването. Поради тази причина бе прието да бъде внесено предложение за решение, формулирано от тези членове на КЕВР.

С приетото решение на 20.01.2016 г. комисията: 1) отказва да даде съгласие „ВиК-Бебреш“ ЕООД, гр. Ботевград да възобнови фактурирането и събирането на приходи за услугата „пречистване на отпадъчни води“ по утвърдените с Решение на Комисията № Ц-027/30.07.2008 г. цени за тази услуга след предаването от страна на община Ботевград на новоизградената ГПСОВ – гр. Ботевград, въведена в експлоатация с Разрешение за ползване № СТ-05-2507/23.12.2015 г. на „ВиК-Бебреш“ ЕООД, гр. Ботевград, и 2) уведомява оператора да изготви съгласно изискванията на ЗРВКУ и внесе в КЕВР предложение за утвърждаване на цена за услугата „пречистване на отпадъчни води“ във връзка с въвеждането в експлоатация на новата пречиствателна станция.

В отхвърленото предложение на работната група в доклад В-Дк-2 от 08.01.2016 г. са изложени мотиви, с които аз съм съгласна и които няма да повтарям. Допълнителните ми аргументи, някои от които бяха изложени на заседанието от 14.01.2016 г., са следните:

Практиката показва, че нови пречиствателни станции, изградени със средства по европейски програми, се предават на дружеството след сключени договори за поддръжка на съоръженията между съответните общини и ВиК оператори и след утвърдени от комисията цени за дейността пречистване. За конкретната нова пречиствателна станция няма утвърдена цена, но има утвърдена цена на дружеството от 2008 г. за дейността пречистване, която временно е била спряна с решение на комисията от 2011 г. до отстраняване на установените несъответствия и нарушения на действащото законодателство, свързани с пречистването на битовите и производствени отпадъчни води. Следователно нарушенията са свързани с извършването на дейността пречистване (такава дейност не е била извършвана), а не с работата на конкретни съоръжения, с които би трябвало да се осъществява дейността. С въвеждането на нова ПСОВ, изградена по европейски програми, е логично да се приеме, че дейността може да бъде извършвана съгласно законовите норми. Представеното от дружеството разрешение за ползване на нова ПСОВ отговаря на поставените изисквания от 2011 г. и доказва, че проблемите с пречистването са отстранени – при което дружеството би следвало да може да възобнови фактурирането на услугата пречистване на отпадъчни

води по действащите цени, след като новата ПСОВ му бъде предадена от община Ботевград.

Принципно, в периода на прилагане на утвърдена от комисията цена за дейността пречистване е възможно едно дружество да работи с една ПСОВ, но е възможно да са влезли в експлоатация и други пречиствателни станции, без да бъде променяна цената. Такъв е примерът с "ВиК" ЕАД, град Бургас. С решение Ц-46/30.11.2009 г. са утвърдени цени за ВиК услугите на това дружество (включително за пречистване на отпадни води) по метода „горна граница на цени“. Регулаторният период е приключил на 30.11.2014 г., като цените за услугата пречистване не са коригирани през 5-те години, независимо че според отчетни данни на дружеството, през 2009 г., когато е утвърдена цената, са експлоатирани 4 броя ПСОВ, а през 2014 г. вече са 9 броя. Независимо от това, прилаганата цена за пречистване продължава да бъде тази от 2009 г.

Решението за утвърждаване цени на ВиК услуги, предоставяни от даден ВиК оператор на потребителите, е индивидуален административен акт, който съгласно Наредбата за регулиране на цените се формира въз основа на одобрени от комисията ценообразуващи елементи (необходими годишни приходи и количества вода). В решението по принцип не се посочват конкретните ВиК активи, чрез които се предоставят съответните ВиК услуги (независимо, че те са част от единия ценообразуващ елемент), и следователно прилагането на цените по време на регулаторния период не е директно свързано с експлоатацията на определени активи. Връзката е винаги косвена – цените се променят при съществена промяна в ценообразуващите елементи. Такива промени може да са породени от изградени нови или изключени стари активи, но може да има и други причини. Изграждането на нови активи и изключването от експлоатация стари такива е непрекъснат процес в работата на операторите, но това не води до непрекъсната промяна на цените. Влизането в експлоатация на нови ПСОВ води до промяна в необходимите приходи на дружеството и количествата пречистена вода, но тъй като тези два елемента се използват при определяне на цените като отношение на единия елемент към другия, е възможно промяната да е в граници, които съгласно нормативната уредба, не налагат преразглеждане на цената.

Съгласно чл. 19 от ЗРВКУ и чл. 19, ал. 3 от Наредбата за регулиране на цените, преразглеждане на цените по време на регулаторния период се извършва когато възникне непредвидено или непредотвратимо събитие от извънреден характер, което съществено променя приходите и икономически обосноваваните разходи на ВиК оператора. Такова е Решение Ц - 027 от 14.06.2010 г, с което са коригирани цените за пречистване на „Водоснабдяване-Дунав“ ЕООД, гр. Разград, а именно извънредно обстоятелство – въвеждане в експлоатация на нова ПСОВ Попово. В случая са били налице кумулативно двете предпоставки – настъпило непредвидено събитие и предизвиканата от него съществена промяна в приходите и разходите на ВиК оператора.

В случая с ВиК Бебреш комисията с Решение Ц-18/29.05.2015г. е утвърдила нови цени за дейностите доставяне и отвеждане, с което са престанали да действат цените за тези услуги от предходното Решение Ц-027 от 30.07.2008 г., но в решението от 2015 г. не е отменена цената за пречистване. Цената за пречистване от 2008 г. е определена по метода „норма на възвръщаемост“, което означава, че тя няма максимален срок на действие, а само минимален - една година, като следващ регулаторен преглед се извършва по инициатива на комисията или на ВиК оператора при съществени отклонения между одобрени и действителни разходи и/или възвръщаемост по преценка

на комисията. В решението не са упоменати активите, чрез които се предоставя услугата пречистване на отпадъчни води – може да е с една ПСОВ, а може и с две или повече. Доколкото комисията не е отменила утвърдените с Решение № Ц-027/30.07.2008 г. цени за услугата пречистване на отпадъчни води, и до момента не е стартирана процедура от комисията или от ВиК оператора за следващ регулаторен преглед, то утвърдената цена не е изменена и остава в сила.

Действащите цени за доставяне и отвеждане на дружеството са утвърдени с решение Ц-18/29.05.2015г. и не могат да бъдат изменени в едногодишен период, освен при наличието на кумулативно действие на посочените по-горе условия за промяна на цените. Съгласно взетото решение от комисията, дружеството е задължено да внесе заявление единствено за нова цена за пречистване на отпадъчни води. Цени за другите две услуги ще бъдат запазени, независимо че дружеството може ще оптимизира цялостната си дейност, като използва част от утвърдените разходи за осъществяване на услугата пречистване, което би трябвало да намали останалите две цени. Това ще доведе до утвърждаване на необосновано по-висока комплексна цена на дружеството.

До този извод води и предложената от дружеството цена за пречистване в представения за утвърждаване актуализиран бизнес план за 2016 г. (който още не е приет от комисията) в размер на 0.54 лв./м³. За сравнение, утвърдената през 2008 г. цена за тази услуга, която можеше да действа до края на 2016 г. е 0.22 лв./м³ за битови и 0.44 лв./м³ за промишлени потребители. През 2015 г. комисията е утвърдила цени за пречистване на други две дружества – ВиК Аспарухов вал, Кнежа в размер на 0.79 лв./м³ и на ВиК Кърджали в размер от 0.36 лв./м³ (за битови и 1-ва степен на замърсяване) до 0.90 лв./м³ (за 3-та степен на замърсяване). Сравненията показват, че новите цени на ВиК Бебреш за дейността пречистване няма да бъдат по-ниски от действащите.

Периодът на действие на новата цена за пречистване ще бъде само няколко месеца, до приемането на нови цени от 2017 г. Предвид огромната работа в КЕВР, свързана с паралелното приемане на указания за новия регулаторен период и на актуализирани бизнес планове за 2016 г., както и предстоящото приемане само в рамките на няколко месеца на новите бизнес планове на дружествата за периода 2017-2021 г. и съответно на цени в целия сектор, приетото решение на комисията е необосновано от гл. т. на разходите и ползите от неговото прилагане.

Светла Тодорова

